

Rutebilhistorisk Forening

Boks 36
6971 Sande i Sunnfjord

-en landsomfattende forening
for rutebilinteresserte
-utgiver av bladet RUTEBIL
-arrangør av Norges største
veteranbusstreff og
Vognmannen
-Kulturvernets
fellesorganisasjon

27.06.2002

Det kgl. norske miljøverndepartement
Postboks 8013
0030 OSLO

HØRING: NOU 2002:1 Fortid former framtid – Utfordringer i en ny kulturminnepolitikk

Vi viser til departementets brev datert 28. februar 2002, med ref. 2002-458-1 K/Thg/tla.

Innledning

Gjennom vårt medlemskap i Kulturvernets Fellesorganisasjon (KORG) har vi med stor interesse og med store forventninger fulgt med i arbeidet med Kulturminneutredningen. Et arbeid som nå er endt opp i foreliggende NOU.

I store trekk kan vi slutte oss til de uttalelser som er lagt frem fra Kulturvernets Fellesorganisasjon. Særlig gjelder dette forholdet i vektleggingen mellom stedfestede kulturminner, mobile kulturminner og ikke minst den immaterielle kulturarven. Rutebilhistorisk Forening mener å bevege seg i det romslige feltet mellom disse tre kategorier, der den sosiale og menneskelige dimensjonen er viktig.

Det gjelder også spørsmål omkring det foreslåtte kulturminnefondet og kriterier for hvordan disse midlene skal benyttes, og hvem som kan gjøre seg nytte av midlene i fondet.

Ikke minst gjelder det spørsmål som tar opp retning for den foreslåtte økning av de økonomiske rammene til de frivillige organisasjonene. Etter vårt syn må slik økning også

fange opp organisasjoner som i dag ikke mottar statlig driftsstøtte. Årsaken til den skjeve fordeling vi ser i dag, synes utelukkende å være tilfeldig i forhold til historisk utvikling. Nyere og mindre organisasjoner synes ikke til nå å ha opparbeidet seg tilstrekkelig hevd og synlighet i forhold til myndighetenes oppmerksomhet ved fordeling av driftsmidler til de frivillige organisasjoner innen arbeidet med kulturminnevern.

Om oss

Rutebilhistorisk Forening / RHF er en landsdekkende, ideell og uavhengig organisasjon for frivillig arbeid med Rutebilen og miljøet omkring denne som kulturminne.

Foreningens formål er å fremme interesse og forståelse for rutebilen som teknisk kulturminne og rutebildriftens samfunnsnyttige betydning i Norge.

Rutebilhistorisk Forening ble stiftet 10. desember i 1983, og er nå vokst til et medlemstall på 1200. Foreningen består av regionale avdelinger fordelt på Vestfold, Telemark, Agder, Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane, Sunnmøre, Nordmøre og Romsdal og Trøndelag. I tillegg finnes det arbeidsgrupper og bedriftsgrupper som er tilsluttet foreningen. Foreningen er en åpen organisasjon der alle kan være medlem.

Viktige oppgaver innen foreningen er å samle historisk stoff omkring norsk rutebilhistorie, det være seg selskapshistorikk, vognhistorikk, historikk omkring karosseribyggere og chassisleverandører.

De sosiale og økonomiske trekk i samfunnsutviklingen kan nøye følges som en parallell til utviklingen av Rutebilnæringen i Norge.

I følge foreningens vedtekter, er det anledning å ta vare på, restaurere og forvalte veterankjøretøyer. Noe vi i stor grad har benyttet oss av.

Særtrekk for Rutebilhistorisk Forening

Statlig grunnstøtte.

I flere sammenhenger har vi belyst tema om statlig grunnstøtte og de behov vår forening har i så måte. Saken er lagt frem for Miljøverndepartementet og Kulturdepartementet uten respons. Vi er vist til Samferdselsdepartementet, der vi i prinsippet har møtt en kald skulder. Samferdselsdepartementet oppfatter ikke Rutebilnæringen som "sitt bord", all den tid virksomheten i prinsippet er privat og styrt av fylkeskommunene.

Behovet for statlig grunnstøtte er udiskutabelt, dersom man finner vår virksomhet som viktig innen spekteret av mangfold når det gjelder forvaltning av vår felles kulturarv.

Et sted å være

Våre mest synlige aktiviteter vil være det arbeid som utføres ved å ta vare på historisk rullende materiell. Det legges ned utrolig stor innsats på restaurering og ikke minst vedlikehold på veteranbussobjekter over det ganske land. Den gamle rutebilen vekker oppmerksomhet nær sakt hvorsomhelst den dukker opp. Dette er også viktig kulturarv, der publikum i stor grad blir involvert.

Det er svært krevende logistikk som skal til, for å hente inn, lagre og administrere veteranbussobjekter, når alle forutsetning i form av garasjeplass og verkstedsplass som hovedregel er borte. Tak over hodet er den første forutsetning for å kunne bygge opp om et miljø som er villig til å bruke frivillig tid og krefter på restaureringsarbeider.

Rutebilnæringen er i dag under sterkt press. Den lokal tilhørigheten er med få unntak fraværende. press på økonomi og effektivitet har medført oppbygging av store transportkonsern uten stedlig tilknytning. Regimer med anbudsordninger har ført til introduksjon av store internasjonale transportorganisasjoner i det norske rutebilmarkedet. Uten andre pålagte føringer, vil slike konsern ha liten forståelse for det arbeid en dugnadsgjeng i by- og bygdenorge måtte holde på med.

Saneringen av norske rutebilforetak har medført uttørring av gode garasje og verkstedlokaler til våre formål. Skal slike anlegg taes i bruk, vil det være behov for investeringer til markedspriser.

Vi etterlyser med andre ord et statlig grep, slik at det blir lettere å skaffe seg tak over hodet.

Museal virksomhet

Rutebilhistorisk Forening er opptatt av at de veteranbusser vi klarer å restaurere, skal bli synlige kulturminner i lokalmiljøet. Vi ønsker mobile objekter som tilfredsstiller de krav myndighetene stiller til teknisk tilstand og trafikal sikkerhet.

Vi er derfor ikke opptatt av å etablere samlinger av veteranbusser av museal karakter. Museer har vist en stor av å preservere sine objekter. Våre medlemmer ønsker å gjøre en innsats for å ta vare på den lokale kulturarven. Vi ønsker selv å stå for dette, men til det ber vi om statlig forståelse og tildeling av virkemidler som gjør dette mulig. Vårt mål er derfor å samle interesse for og bygge opp lokale miljøer som hver for seg kan ta hånd om sin egen kulturarv i form av veteranbusser tilpasset sitt eget lokale historiske miljø.

Vi regner med at dette også vil ha appell for barn og ungdom, der vi kan etablere sosiale miljøer ved formidling av historiske dokumenter, både fysisk og immaterielt.

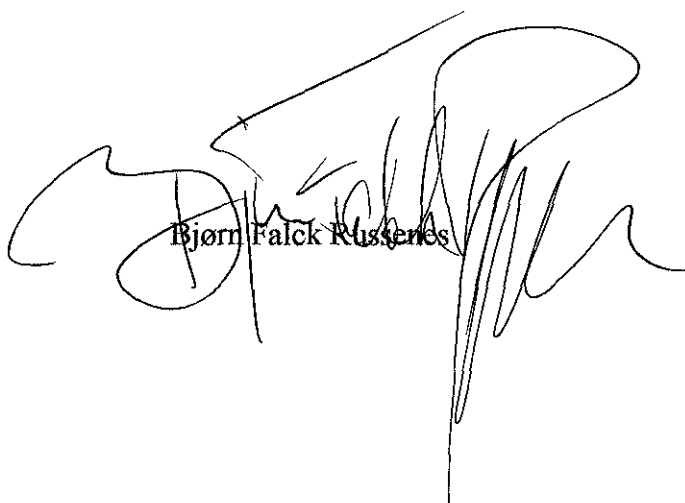
Synergieffekter

Gjennom medlemskap i Kulturvernets Fellesorganisasjon opplever vi synergieffekter som vi knapt trodde skulle være mulig. Det åpner seg samarbeids kanaler som gjensidig beriker vårt arbeid med kulturminne vern. Noe som har resulteret i fellesprosjekter i nærmiljøet og på landsbasis. Det er derfor svært viktig å hegne om de ideene som ble lagt til grunn ved stiftelsen av Fellesorganisasjonen. Særlig de mindre organisasjoner ser nytteverdien av å kunne opptre under felles paraply.

Vi ser frem til departementets Stortingsmelding kulturminnevernet og Stortingets behandling av denne.

Med hilsen

Ole T. Vestøl
leder /s/

Bjørn Falck Russenes